

odreči verbalne bravuroznosti in neverjetne lahkotnosti izraza, s katerima se kot za šalo spreha po še tako ostrih in prepadnih jezikovnih robih.

Nobenega dvoma torej ni, da ima Klinarjeva najnovejša publikacija najlepše možnosti, da ubije (vsaj) dve muhi na en mah: da marsikateremu bralcu odpre oči tako za estetiko slovenskih gora kot za estetiko slovenskega jezika. Avtor je svoje poslanstvo končal, zdaj je vse odvisno od naše dovtetnosti in pripravljenosti, da se zazremo v ogledalo svoje duše.

Knjiga **Sto slovenskih gora** je potemtakem zgovoren dokaz, da za uspešno in učinkovito planinsko pisateljevanje še zdaleč niso dovolj močna stopala in vzdržljivo srce. Čeprav se prištevam med tiste, ki so oblezli domala vseh tistih sto Klinarjevih vrhov (pa ne enkrat samkrat), si niti najmanj ne domišljam, da bi bil sposoben napisati podoben potopis. Za takšen podvig mora imeti človek še nekaj, čemur malce učen pravimo *esprit de corps* in *esprit tort*. In še *know-how*.

Zdaj pa le pot pod noge!

uroš Mozetič

Sesalci Slovenije

Ob koncu leta 1991 nas je razveselila nova naravoslovna knjiga Sesalci Slovenije. Še posebej smo jo veseli zato, ker ne gre za prevod, temveč za delo našega strokovnjaka **Borisa Krvštufeka**, ki je eden od najboljših poznavalcev te živalske skupine.

V knjigi je obravnavanih 94 vrst sesalcev, od tega 69 avtohtonih vrst, to je tistih, ki so na ozemlju Slovenije naravno prisotni, poleg teh pa tudi naseljene vrste, vrste sesalcev, ki so po naključju ušle v naravo iz ograjenih prostorov in tiste, ki so na ozemlju Slovenije izumrle že v preteklosti, kot na primer tur, zober, los, bober idr. Za vsako vrsto je podana razširjenost v svetu in pri nas, opis, okolje, v katerem živi, način življenja in njena variabilnost. Opis razširjenosti vsake vrste je opremljen s karto Slovenije, druge opise pa dopolnjujejo številne risbe. Vrste so razvrščene po sistematiiki; pred vsako višjo taksonomsko enoto - redom oziroma družino sta opis značilnosti celotnega taksona in določevalni ključ. Knjiga je opremljena s 47 barvnimi in več črno-belimi posnetki. To je razmeroma bogato, vendar bi si želeli, da bi bile barvne fotografije razporejene med tekstom, ne pa le na treh mestih v knjigi. V uvodnem delu knjige je predstavljena zgodovina raziskav sesalcev na Slovenskem, na koncu pa so v prilogah značilnosti sesalcev, za katere je možno, da živijo v Sloveniji, pa jih zaenkrat še niso našli, nadalje razlaga lobanjskih kosti, zobne formule sesalcev in nekatere dopolnitve podatkov, ki so se nabrali med tiskom knjige. Na koncu je obsežen seznam literature.

Knjiga je temeljno delo o sesalcih v Sloveniji; pisana je strokovno, vendar je kljub temu razumljiva za ljubitelje. Zato jo vsem, ki zahajate v naravo in ste pozorni na živi svet okoli sebe, zelo priporočam.

Delo je z lansko letnico izdaje založil Prirodoslovni muzej Slovenije.

jana vidic

Kolonialistična izraba gora

Prav presenetljivo je, da doslej v Nemčiji ni bilo nobene nagrade za varstvo okolja v gorah. Zdaj pa je neka munchenska knjigarna ob 25-letnici svojega obstoja sklenila podeljevati take nagrade: nagrade GEO za varstvo gorskega sveta. Kakšen pomen naj bi imela, bomo šele videli. Premiera pa je vsekakor že bila. Prvič so to nagrado podelili **dr. Wernerju Batzingu** za njegovo delo »Alpe - nastanek in grožnja za propad evropske kulturne krajine«.

Batzing je asistent na geografskem inštitutu bernske univerze, njegova knjiga pa je izšla v munchenski založbi C. H. Beck. Dobronamerno odmaknjen od čustvenega kulturnega pesimizma kot tudi od strahov zelenih ideologij preiskuje geograf ekološko stanje v Alpah s kulturno- in gospodarsko zgodovinskim ocenjevanjem. Njegova ugotovitev: Alpe niso nič več naravna krajina, ampak kulturni prostor, ki so ga v stoletjih spreminjali predvsem gorski kmetje. Antropogena pestrost naj bi bil njihov poseben mik, ki pa nasprotno povzroča veliko ekološko labilnost. Samo stabilna kulturna pokrajina bi lahko ohranila ekološko ravnovesje.

Nevarnost naj bi bila velik del zaradi brezobzirne izrabe zunajalpskih gospodarskih moči, ki alpski prostor prav kolonialistično ropajo, ne da bi upoštevale kakršnekoli meje izrabljanja. Gorske kmetije, ki so se še obdržale v pokrajini, so načete, gorska hidrologija je zaradi čezmernega izkoriščanja voda postavljena na glavo. Množični turizem je skorumpiral tradicionalne vrednote, ki so ena izmed življenjskih podlag še ohranjene kulture. Tranzitni promet in uvajanja škodljivih snovi še poslabšuje stanje. V celotnem sklopu ne prinaša krpanje po delčkih nobene rešitve. Nič ne pomaga, če pred človekom varujemo in zdravimo rakave brazgotine, ki razkrajajo ekološko ravnovesje. Pomagajo lahko samo integrirani koncepti za izrabo, ki se prilagajajo stoletnim izkušnjam gorskih kmetov, ki postavljajo čisto določene meje, ki uravnavajo konkurenčne interese in zagotavljajo nujno potrebno nego krajine.

Znanstveno dokazuje Batzing tisto, kar kritični opazovalec in prijatelj gora samo domneva. V knjigi ni nobenega odvečnega znanstvenega nalaganja, nobenih preglobokoumnih misli izza zelene mize. Batzing je sam kot »mehki gorski turist« prehodil številne planinske poti in preiskal številne alpske predele. Zdaj predstavljena